

Návrh na udělení titulu

Nositel tradice lidového řemesla

Ladislav Sluka – Kocour

Tradiční truhlářství – výroba gotického nábytku

2022

Osobní údaje kandidáta:

Jméno a příjmení: Ladislav Sluka řečený Kocour

Narozen: 19.2.1979 v Jablonci nad Nisou

Státní občanství: Česká republika

Bydliště: Huť 12, Huť, 468 26

Webová stránka: gotickynabytek.cz

E-mail: kocour@gotickynabytek.cz

Telefon: +420 777 275 718

Obor uchovávané řemeslné tradice: Tradiční truhlářství – výroba gotického nábytku

Návrh předkládá:

Název organizace: Spolek Mederova domu

Adresa předkladatele: Resslova 1309, 438 01 Žatec

Kontaktní osoba: Mgr. Petr Antoni

Webová stránka: www.mederhaus.cz

E-mail: antoni@dpszatec.cz

Telefon: +420 727 809 453

Návrh zpracoval: Mgr. Petr Antoni

Datum a podpis předkladatele

Mgr
Petr
Antoni

Digitálně podepsal Mgr Petr
Antoni
DN: c=CZ,
2.5.4.97=NTRCZ-00830411,
o=Domov pro seniory a
Pečovatelská služba v Žatci,
ou=289, cn=Mgr Petr Antoni,
sn=Antoni, givenName=Petr,
serialNumber=P27049
Datum: 2022.12.31 16:19:46
+01'00'

Obsah

I. Profesní životopis se zaměřením na péči o uchovávání tradic oboru.	5
II. Popis technologie a tvarosloví zhotovovaných výrobků, s důrazem na srovnání s obdobně zaměřenými výrobci	7
III. Informace o schopnosti předávat osvojené profesní znalosti a dovednosti následovníkům	24
IV. Informace o účasti na přehlídkách, výstavách a specializovaných trzích, případně dalších aktivitách péče o tradice lidového řemesla	27
V. Fotodokumentace s připojeným popisem fotografií, popřípadě seznam dalších zaslaných materiálů, se stručným komentářem.	30
VI. Na závěr.	49

Písemný souhlas nominovaného s pořizováním dokumentace pro potřeby NÚLK a svolení k publikování osobních a kontaktních údajů, profesního životopisu, fotografií své osoby a svých výrobků za účelem propagace titulu Nositel tradice (např. v propagačních tiskovinách, na výstavě nositelé tradice, na webových stránkách NÚLK, MK ČR).

Datum a podpis nominovaného

O mě...

Zabývám se výrobou gotického nábytku tradičním způsobem. Nikdo jiný v České republice to tímto způsobem a tak odborně nedělá. Zkoumám na dochovaných originálech z celé Evropy nejen jejich velikost, konstrukce, použité materiály, povrchové úpravy, tvarosloví, ale i celkový kontext s historií.

Z gotického nábytkářství se vyvinula jak úzce specializovaná výroba luxusních kusů nábytku pro šlechtu a měšťany, ale i zařízení do kostelů a venkovského prostředí. Dodnes obdivujeme krásně malované skříně a truhly z venkova, které často vznikaly na koleni s jen několika kusy nářadí samouky v chalupě.

Snažím se touto tvorbou zachovat klasické opracování dřeva tradičním způsobem, které bylo stejné pro město i venkov. A jeho opracování se neměnilo po několik staletí. Staří mistři mi předali část ze svých zkušeností, ale na většinu přicházím sám každodenním opracováváním dřeva a studiem. Truhlářství je velice složité a hodně obsáhlé řemeslo. Obsahuje mnoho úkonů a široké spektrum činností. Některá řemesla si z tohoto oboru osvojila jen část, která jim stačila. Já se věnuji komplexnímu studiu a tvorbě. Při tomto truhlářském řemesle se snažím ještě více prohlubovat znalosti starých řemesel a jejich různých odvětví, která s truhlářinou přímo či nepřímo souvisí. Experimentuji například s výrobou štětců z lipové kůry – ty si vyráběli truhláři sami a štětce používali na lepení pomocí klihu. Dále pak výrobu dřevěných krabiček z napařovaného materiálu nebo například výrobě klíček pro ptactvo a domácí drůbež z dřevěných prutů.

Ukázka ručního hoblování

I. Profesní životopis se zaměřením na péči o uchovávání tradic oboru

Ladislav Sluka řečený **Kocour** je z třetí generace truhlářů.

Narodil se v Jablonci nad Nisou v roce 1979.

Vystudoval čtyřleté studium na Soukromé střední průmyslové škole nábytkářské v Liberci v Kateřinkách. Při tomto středoškolském studiu získal i výuční list v oboru truhlář. Vedl ho opravdový Mistr ve svém řemesle pan Miroslav Dufek, který studentům vštípil nejen poctivou práci, ale i lásku k řemeslu.

V rámci výuky a brigád pracoval v truhlářské dílně v Jablonci nad Nisou pod vedením Mistra truhlářského pana Vladimíra Tomeše.

Pak studoval na soukromé střední uměleckoprůmyslové škole v Písku. (Nástavbové studium obor konzervátor – restaurátor. Dnes VOŠ restaurátorská). Poté se na této škole ještě jeden rok věnoval oboru kovářství. Neboť věří, že nábytkové kování je nedílnou součástí nábytkového umění a chtěl se o tomto oboru dozvědět více.

Při tom ještě absolvoval dvouleté dálkové studium památkové péče na Národním ústavu památkové péče v Praze. Civilní službu vykonával ve Středisku služeb školám v rodném Jablonci, kde na dřevoobráběcích strojích připravoval materiál pro pracovní vyučování do škol v okrese Jablonec nad Nisou.

Po těchto studiích nastoupil na zhruba 2 roky do liberecké firmy v oboru konzervátor – restaurátor nábytku, kde pod vedením Mistra Pavla Klimova studoval v praxi staré nábytkářské technologie a restauroval nábytek všech společenských kategorií.

Od roku 2002 se stal držitelem živnostenského listu v oboru: restaurování děl z oboru výtvarných umění, která nejsou kulturními památkami, ale jsou uložena ve sbírkách muzeí a galerií nebo se jedná o předměty kulturní hodnoty.

Od této doby se stal živnostníkem v oboru konzervátor – restaurátor.

Od roku 2002 začal také vyrábět gotický nábytek pro šermíře a účastnil se historických akcí, kde ho prezentoval a prodával. Nábytek nejprve vyráběl na dřevoobráběcích strojích pro jeho poptávku a nízkou cenu. Brzy ale začal stále více používat staré techniky opracování dřeva a začal více spolupracovat s historickými objekty. Dnes

vyrábí gotický nábytek převážně tradičním způsobem. Tedy ručně s použitím starých technik a historického nářadí.

V roce 2008 pak získal státní licenci k restaurování nábytku, který je kulturní památkou. (Restaurování nepolychromovaných nefigurálních uměleckořemeslných děl ze dřeva – historického mobiliáře bez intarzie a dřevořezby)

Od roku 2009 začal vystavovat a prezentovat svou řemeslnou tvorbu na veřejnosti na nejrůznějších výstavách, veletrhu i v televizních pořadech.

V roce 2011 se stal díky svým výrobkům replik gotického nábytku držitelem certifikátu Regionální produkt Jizerských hor. Součástí tohoto projektu je doposud.

Spolupracuje s filmaři, propůjčuje gotický nábytek do expozic v historických objektech. Dnes jsou jeho výrobky i v několika stálých expozicích a několik dalších projektů má rozpracovaných.

Stal se pro své okolí známý ve svém oboru a snad proto v roce 2018 zvítězil v soutěži Živnostník roku pro Liberecký kraj. Tak mohl reprezentovat svou práci v Praze na Žofíně mezi nejlepšími šestnácti z celé České republiky.

V roce 2021 získal jako uznání za svou dlouholetou tvorbu titul Mistr tradiční rukodělné výroby Liberecký kraj.

II. Popis technologie a tvarosloví zhotovovaných výrobků, s důrazem na srovnání s obdobně zaměřenými výrobci

Z historie

Truhlářství se rozvinulo z tesařství již ve středověku. A dalo tomuto řemeslu téměř dnešní podobu. Tato nutnost odštěpení se od hrubého opracování byla krátce zapříčiněna potřebou všech společenských vrstev ve zkvalitňování svého života a každodenních potřeb. Ale i vývojem technologií dělení dřeva nejen štípáním a ručním řezáním, ale i používáním velkých vodních pil.

Tehdejší truhláři či tesaři často ovládali širší zpracování materiálu. Tedy nejen hrubé opracování kulatiny na trámy a stavbu konstrukcí krovu, ale i jemnější zpracování materiálu a tvorbu hrubých stolů, truhel, lůžek, okenic, dveří, lavic, obložení aj. Tato potřeba o kvalitnější a vkusnější zařízení interiéru vedla k užší specializaci tesařů na truhlářskou výrobu. Vznik cechů a rozvoj samotného nábytkářství.

Je nutné si uvědomit, že většina truhlářského nářadí, které pro tento obor vzniklo ve středověku, se v téměř nezměněné podobě užívalo až do poloviny 20. století. Ještě ve starých chalupách a stodolách lze objevit základní truhlářské vybavení, které používal každý zručnější sedlák či řemeslník k opravě a vlastnímu chodu hospodářství. Tvorbě žebříků, drobných přístaveb, vozů, násad, trakařů či dokonce nábytku. Do ohoblovaného prkénka mohl řezbář vyřezat formu na perník, z trámů mohl truhlář vyrobit tkalcovský stav, pro včelaře úl... K výrobě sloužily jednoduché hoblíky jako hladík a macek, kocour a svlakovník, nebozezy, rámové pily a pily ocasky, pořízy, sekerky a nejrůznější dláta a děropáče.

Někdy na vesnici byl člověk nejen hospodář, ale zároveň uměl nějaké řemeslo. A často takové řemeslo obsahovalo základní zvládnutí truhlářství a věnoval se mu především v zimních měsících. V době zemědělského klidu.

Vynálezem strojů a vznikem specializované tovární výroby se i do chalup dostává jemněji zpracovaný nábytek. I venkovský řemeslník si mohl koupit ve specializovaných obchodech například soustružené nohy od stolu, či vyřezávanou lištu a stůl samotný si pak vyrobit. Stále ale převládala převážně ruční výroba i opracování a truhlářství

na venkově si dlouho drželo svůj osobitý půvab a pozvolna ve své tvorbě odráželo kulturu bohatých měst, šlechty i církve po několik staletí.

V posledních 25 letech však prodělala truhlářská výroba velké změny a silnou degradaci. Rozšíření aglomerovaných materiálů jako jsou dřevotřískové desky, OSB desky, lamina aj. a spojovacích materiálů všech možných tvarů a použití vedlo k vytlačení klasického truhlářství. Velkovýroba zcela zdecimovala drobné živnostníky a nevyhnula se ani venkovu a lidové tvorbě. Levné pořízení a snadná aplikace nahradila ruční zpracování a osobité zpracování jedince. A dokonce ani nízká kvalita a životnost těchto výrobků neodrazuje zákazníky v nákupu tohoto zboží. Z výrobků i domovů se vytrácí originalita a duch. Venkovské prostředí se stává spíše příměstské. Truhlářství jako klasický obor je v těžkém úpadku a defakto před samotným zánikem. Dnes se již ručně materiál nehobluje, nelepí se kostním kliehem a ruční náradí je zcela nahrazeno elektrickými nástroji. Ty sice v mnohém ulehčí práci, ale nedokáží nahradit ruční zpracování materiálů. Staří truhláři již skončili nebo umřeli. Mnoho mladých lidí není vůbec manuálně zručných. Nevyrůstali totiž v souladu s nějakým řemeslem nebo na venkově, kde podíl ruční práce v životě je vyšší a člověka více ovlivní. Trávení volného času u počítačů či s telefonem v ruce manuální zručnosti a s tím spojené myšlení nepřidá. Naději v záchraně podstaty řemesla vidím v oboru restaurování nábytku, kde se použití starých technik očekává a v provozu i osvětové činnosti různých skanzenů, archeo skanzenů, historických akcí a setkávání řemeslníků. Dokud se ale osvětou nezmění přístup veřejnosti k našim tradicím, tradiční výrobě, tradiční lidové výrobě a nutnosti zachovat poklady naší historie pro naše obohacení a zachování pro další generace, bude většina řemesel odsouzena k zániku a zapomnění...

Některé techniky použité a potřebné k mé truhlářské výrobě

- základní opracování sekerou, štípání, použití pořízu
- hoblování
- drážkování
- svlakování
- řezání rámovými pilami
- hoblování profilovými hoblíky
- kolíčkování a použití nebozezů
- cinkování
- lepení kostním klihem
- dřevořezba
- povrchová úprava temperovými barvami
- povrchová úprava pomocí krve
- použití gotické šablonové malby

Tradiční ruční truhlářské nářadí

Základní opracování sekerou, štípáním a pořízem

Než se pustím do výroby nějakého kusu nábytku, prostuduji jeho tvarosloví a konstrukci, vyberu materiál a vytvořím často i tvarovou šablonu, která mi zůstane. Při výrobě pak slouží k jednoduššímu výběru vhodného materiálu. Materiál jako prkna a fošny nahrubo nařežu, nakrátím, hrany předsrovnám štípáním či použiji poříz k tvorbě hrubého tvaru, abych při jemnějším opracování nemusel odebírat tolik materiálu.

Výroba kolíčků nahrubo štípáním materiálu

Hrubé opracování hrany materiálu pomocí pořízu

Hoblování

Nejvíce práce a tedy času zabere ohoblování veškerého materiálu. Protože vysušením řeziva dochází k jeho smrštění, prohnutí či pokroucení musím materiál nejprve srovnat. V gotickém nábytkářství se hojně používalo jednotlivých tzv. desek k tvorbě samotného výrobku. Dnes tyto desky z jednoho kusu jsou nahrazovány spárovkou z úzkých latí, které se sice nekrouťí jako masiv v jednom kuse, ale časem může hrozit jejich rozlepení a materiál ztrácí svou přirozenou kresbu a strukturu. Opracovávám tedy nejprve pravou stranu materiálu. (Tato strana se nazývá stranou z pohledu čelního řezu a tato pravá strana leží blíže ke středu v průřezu kmene)

Levá strana zkroucená do oblouku lépe sedí na pracovním stole. Pak pomocí hoblíku uběráku odeběrám středovou část materiálu a zhruba srovnám do roviny s pravítkem. U dobře rostlého materiálu bez suků a svaloviny se dá hoblovat podélně s letokruhy. U svalnatého materiálu se musí hoblovat pod úhlem, aby nedocházelo k příliš velkému vytrhávání vláken. Po hrubém srovnání uběrákem se povrch na čisto ohobluje hladíkem.

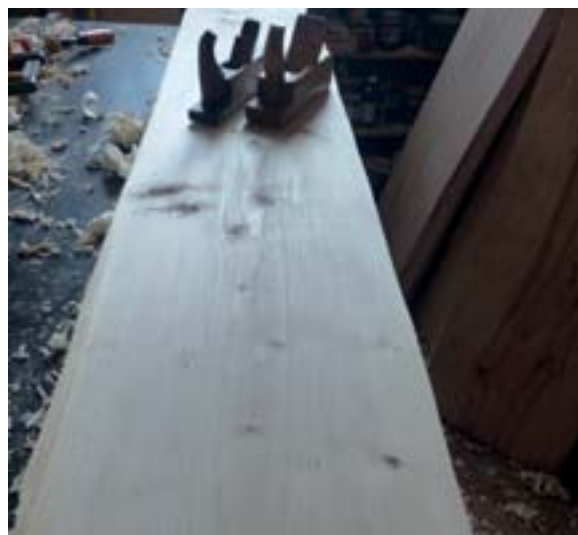
Povrch se dá nakonec ještě srovnat hoblíkem mackem, ale ten používám převážně jen u srovnávání hran.

Po srovnání a ohoblování pravé strany desky se přistoupí k hrubému hoblování levé strany. Díky opracování pravé strany a jejímu srovnání sedí deska na stole a krajní ohyby se mohou opracovat uběrákem. Opět podélně či pod úhlem. Odebírají se především oba kraje desky a středová část se nechává bez opracování. Po celkovém hrubém opracování a zarovnání se opět celý povrch opracuje hladíkem.

Obdobným způsobem se opracovávají nahrubo sekerou opracované hrany desek, kdy po předsrovnání uběrákem se hrana srovná hladíkem či zmíněným mackem. Ten tím, že má dlouhý plaz může více srovnat hranu do roviny. Zde je ale nutné při hoblování ještě dbát na úhlovost hrany vůči jedné ze stran desky. Při možné tvorbě spárovky je to velice náročná a důležitá část. Aby lepená spára byla co nejmenší a spárovka měla požadovanou pevnost.

Hrubé opracování povrchu uběrákem

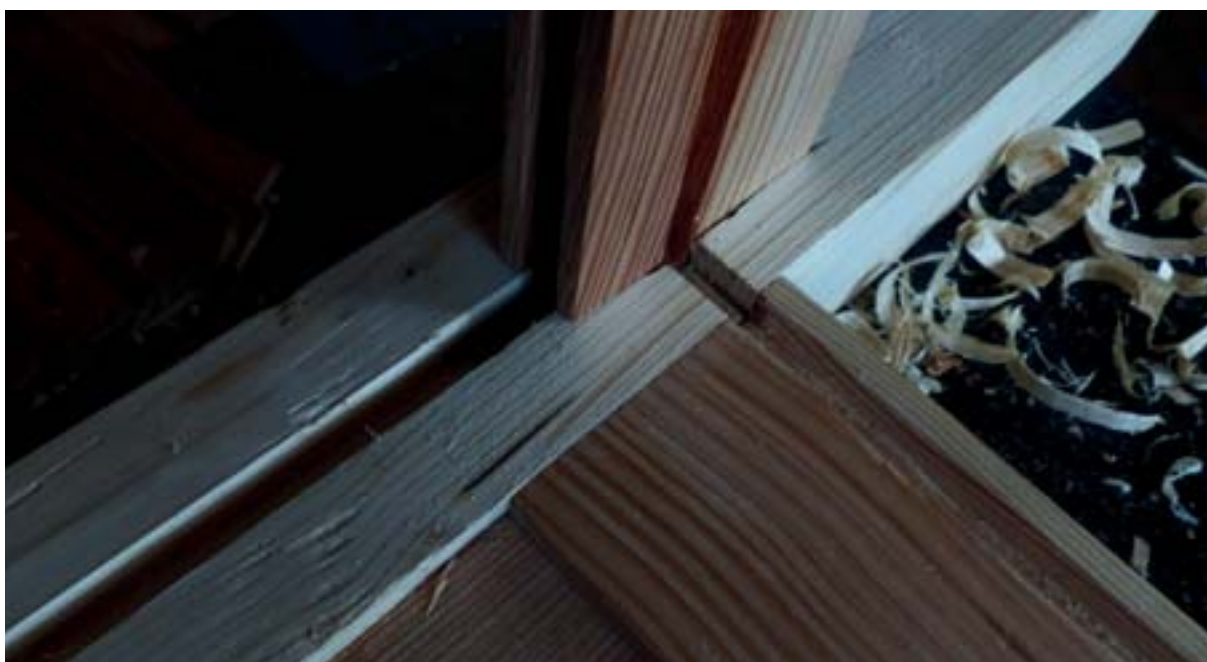
Srovnání povrchu hladíkem

Drážkování

Někdy je nutné vytvořit v materiálu drážku či polodrážku. To lze činit několika způsoby. Buď pomocí pilek, úzkých hoblíků či speciálně vyvinutých hoblíků drážkovníků. Kdy lze pomocí výměnných nožů a nastavení výšky i vzdálenosti od kraje vytvořit jednoduchou drážku různých šíří do materiálu. Někdy se tato drážka a protikus „pero“ tvořily po celé délce prken na jejich hranách a sloužila k jejich sražení. Například u podlahových prken. Vyvinul se na to jednoduchý druh hoblíků někdy s kolíčky na uchopení po stranách hoblíku, aby se mohl lépe ovládat. Drážky lze tvořit jak do jednotlivých desek tak např. do hranolů. Ale vždy jen v podélném směru.

Použité nářadí na výrobu drážek

Použití drážek v konstrukci pro uchycení výplní

Svlakování

Je způsob konstrukčního spojení vytvořený pomocí speciálního hoblíku svlakovníku, hoblíku Kocoura, a pilky Veverky. Někdy lze při zručnosti řemeslníka vytvořit toto spojení i bez svlakovníku. Ale tento proces je pak mnohem více náročný. Tímto spojením lze pevně propojovat např. desku stolu (plátku) na kolmo s nosným hranolkem sloužící k ukotvení noh stolu. Toto spojení lze vytvořit i bez použití lepidla a spoj může naopak volně pracovat a nedochází k praskání materiálu. Toto spojení používám i k např. zpevňování veřejí nábytku. Často se tento způsob uplatňuje v konstrukcích skříní a truhel a to od středověku do 20. století. Svlačování je často základním konstrukčním spojením lidového nábytkářství.

Výroba drážky

Hotová drážka a vlastní svlak

Hoblík drážkovník s předřezem a vyměnitelným želízkem různých šíří

Řezání nejen rámovými pilami

Pily různých rámových konstrukcí, velikostí i tvarů jsou základním nástrojem ke krácení, podélnému řezání či vykruzování materiálu. Pilový plátek s hrubým zubem se používá na podélné řezání, s jemným zubem na příčné řezání a tenký pilový plátek na vykruzování. Pak se při výrobě konstrukčních spojů využívají nejrůznější pilky ocasky, pilky zlodějky aj. Pilový plátek musí být správně natočen, v konstrukci řádně natažen a dobře naostřen včetně rozvodu zubů. Řezání je velmi náročné na přesnost.

Rámová pila s hrubým listem na podélné řezání

Řezání pilkou zářezkou

Řezání pilkou zlodějkou

Hoblování profilovými hoblíky

Z klasických hoblíků se vyvinuly velice brzy specifické hoblíky římsovníky nejružnějších profilových tvarů. Je jich nezměrné množství. Některé si lidé vyráběli sami, jiné si kupovali od specializovaných firem. Těmito hoblíky se dají velice jednoduše vytvořit nejružnější drobné profily lišt, které se používaly ke zdobení nábytku, trámů, stropů, dveří, domácího vybavení, zemědělského náčiní atd. Tvořily se jimi vkusné drobné ozdoby v potřebné délce, které dotváří interiéry a každodenní život. Těmito hoblíky se dalo nahradit časově složité zdobení řezbářskými dláty. Použití je velice rychlé, ale vyžaduje určitou zkušenost a zručnost. Někdy se dá vytvořit širší profil postupným skládáním a střídáním několika druhů hoblíků. Dokonce vznikaly druhy hoblíků - dva spojené závitovou dřevěnou tyčí a pomocí takto spojených hoblíků bylo možné vyhoblovat např. jednoduchý profil okenního rámu.

Použití profilových hoblíků – římsovníků – v praxi. Profil se musí někdy vytvořit postupným střídáním jednotlivých profilů

Ukázka různých druhů profilových hoblíků

Kolíčkování a používání nebozezů

Kolíčkování, které používám, je klasický starý způsob probíjení kolíčky skrz materiál. Nejprve se vytvoří kulatý otvor pomocí nebozezů nebo vrtáků a do těchto rovnoběžných či kónických průběžných otvorů se pomocí nože vytvoří odpovídající průměr a stoupání kolíčku. Ten se natře kličem, stejně jako otvor a zatluče. Někdy může být zakončen čtverhranným zakončením. Tyto kolíčky se po zaschnutí lepidla odříznutím a hoblováním srovnají s okolním materiálem. Jde o to, že tento způsob kolíčkování je viditelný. Dnes je toto spojení nahrazeno válcovými kolíčky vkládanými do neprůchozích otvorů. Spojení je tedy neviditelné. Používá se běžně při spojování aglomerovaných materiálů jako je dřevotříska a lamino. Původní kolíčkový spoj se používal k uchycení lišt, říms, fixaci čepů a dlabů a často si ho lze povšimnout na starých konstrukcích krovů, rámech dveří, oken a nábytku. Mnohdy to byla levnější náhrada namísto kovaného hřebíku, který bylo složitější vyrobit a samozřejmě bylo toto spojení pak dražší, než dřevěný kolíček vyrobený z odřezků.

Kolíčkování kónickými kolíčky ze štípaného masivu

Kolíčkování válcovitými kolíčky

Použití nebozezu

Dlabání

V konstrukčním spojení a tvorbě nábytku používám velice často spojení na čep a dlab, kdy pomocí pilek a dlát se tento spoj vyrobí. Spojí se na pevno lepením pomocí kličového lepidla a nakonec se často zajistí probitím skrz vyvrtaný kulatý otvor dřevěným kolíčkem. Dnes jsou pevné spoje čepů a dlabů nahrazovány spoji tzv. na tupo za pomoci různých spojovacích materiálů, vrutů, pásků, kovových překlátování aj. Bohužel dnešní spojení nejsou tak pevná, jako ta na čep a dlab. Neboť soudržnost kovového spojovacího materiálu s pracujícím dřevem je rozdílná oproti celodřevěnému spoji, který spolu pracuje podobně.

Čepování boku lavice do horního plátku – skrz a zajištění pomocí klínku

Podélný čep a dlab v konstrukci kolébky

Soustava čepů a dlabů na bočnici půlpitu

Cinkování

Cinkování je spojení hran plošného materiálu pomocí ozubu. Já používám jen jednoduchý tzv. otevřený ozub. U lepších kusů nábytku se používaly i polokryté a celokryté ozuby. Dokonce se v historii k rychlejší tvorbě vyvinul speciální plátek do rámových pil. Toto spojení vyrábím jen pomocí pilek a dlát. Opět se spojuje kostním kličem. Tímto spojem byly k sobě sesazeny např. zásuvky, truhly, sokly či nástavby. Toto spojení, které je vidět již v Egyptě bylo zapomenuto, aby se opět objevilo v pozdní gotice i u nás. Tento druh spojení se udržel dodnes. I když především ve strojovém provedení pomocí speciálních strojů, dříve cinkovaček nebo dnes fréz.

Nařznutí desky pilkou čepkovou

Vysekání jednotlivých lůžek pro rybiny

Sesazený rybinový spoj

Lepení kostním kličem

V gotickém nábytkářství se používal k lepení kostní klič. Dnes se s ním pracuje především v restaurátorství či výrobě hudebních nástrojů. Používal se velice dlouho. Byl postupně nahrazován novými druhy lepidel a dnes je zcela z nábytkářství vytlačen polyuretanovými a disperzními lepidly a lepidly nejrůznějších složení. Přesto se lepení kostním kličem udrželo v nábytkářství až do 20. století. Práce s ním vyžaduje určitou teplotu, lepený materiál se musí často nahřívat, aby nedošlo k tzv. zmrznutí kliču. Proto v dílně musí být vhodná teplota. A práce s tímto lepidlem je časově velice omezena. Kostní klič se ohřívá ve vodní lázni a nesmí se přesáhnout určitá teplota. Jinak se tzv. převaří a ztrácí na lepivosti. Spoj je reverzibilní, kdy se dá rozlepit za pomoci vlhka a tepla. Proto se lepené spoje nesmí vystavovat působení vlhka. Přebytké lepidlo se dá odstranit teplou vodou a spoje jsou velice pevné a odolné.

Dvojitě měděné nádoby s vodní lázní k rozehtívání kliču

Dřevořezba

Lidé se vždy snažili zkrášlit si životní prostor. Proto i nábytek se začal zdobit. V honosných šlechtických či kostelních interiérech středověku se setkáváme s plochou řezbou i plastikou. Ve venkovském interiéru často s jednoduchým vrubořezem, zdobením různými linkami či rýhami. Nebo zmiňovaným využitím profilového zdobení. Pro jednoduché zdobení stačí obyčejný řezbářský nůž, kdežto pro tvorbu ploché řezby je nutné více druhů řezbářských dlát různých profilů a rozměrů.

Vrubořez ve tvarech semínka života, slunce a hvězdy

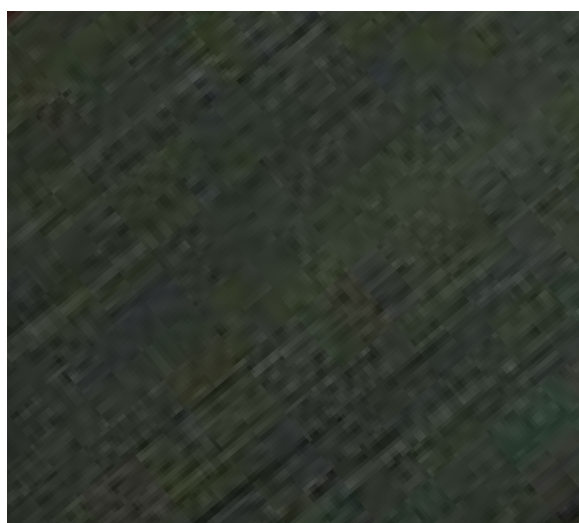
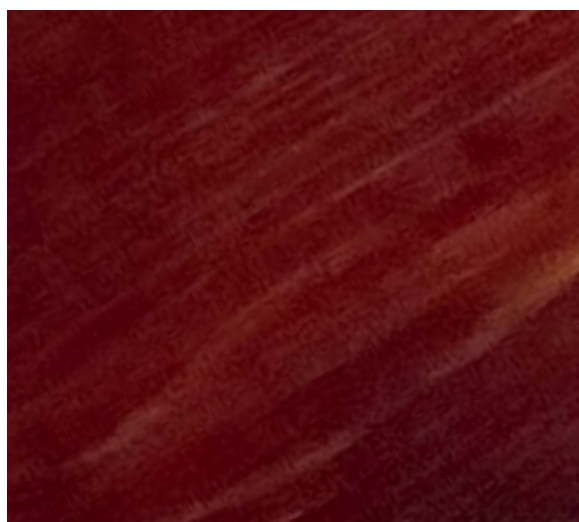
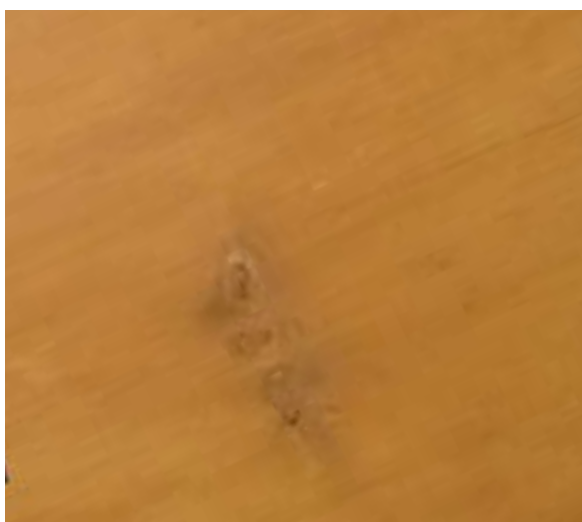
Plochá řezba proplétaného akantového úponku

Vyškrábaný okrasný profil

Povrchová úprava temperovými barvami

Nutnost chránit interiér a nábytek před povětrnostními, teplotními a vlhkostními vlivy vedlo k používání různých povrchových úprav povrchu dřeva. Nejklasičtější a nejrozšířenější bylo použití vaječných temper, kdy pomocí oleje, vody, vaječné emulze a pigmentů se vytvoří odpovídající odstín barvy a nanese na povrch. Těmito povrchovými úpravami se zabývám i já. Nábytek natírám někdy i v několika vrstvách zmíněnými barvami. Vzhledem k přetrvávajícím tradicím a různorodosti receptů vytvářím vlastní receptury. Použití temperových barev od středověku hodně zdomácnělo v interiérech venkova. Interiéry se zdobily zářivými barvami, v kontrastu s bílým vápnem a největší rozšíření zaznamenala tato barva právě na lidovém malovaném nábytku, kdy se jednotlivé kusy nábytku jako truhly, skříně, lavice, kolébky, postele aj. hojně malovaly a zdobily. Různá barevnost, vzory a styl často v sobě odráží krajinovou odlišnost či společenské postavení. Tempera byla pro nižší společenské vrstvy dostupná a v městské a vysoké společnosti byla zcela nahrazena šelakovou politurou a drahými laky.

Různé pastelové odstíny temperových barev

Povrchová úprava mořením krví

Od středověku se setkáváme i s použitím volské krve k ochranným nátěrům jak trámových konstrukcí v interiéru, tak na táflování, záklopových stropech či nábytku. Byla to pravděpodobně tak banální a rozšířená věc, že se nesetkáváme s přesným zaznamenáním těchto technologií. Přesně vlastně ani nevíme, proč se to tak dělalo. Proč zrovna tato krev. V celkovém povědomí se ví, že v lidové tradici je to ještě do nedávna zcela běžná věc.

Proto stejně jako v použití vaječné temperry experimentuji a studuji tuto povrchovou úpravu. Mám již i několik zajímavých výsledků. Ale celkový výsledek bude patrný až s odstupem času.

Originál jednoduché gotické skříně

Použití krve jako klasické povrchové úpravy

Použití gotické šablonové malby

S použitím vaječné tempery a krve jako nosné a hlavní povrchové úpravy povrchu, jsem rozšířil zdobení nábytku o gotickou šablonovou malbou. Jde o jednoduchou techniku zdobení pomocí šablon a tupování štětcem jiného druhu barvy. V gotice šlo o velmi laciný způsob zdobení. Ve srovnání s řezbářstvím šlo o to, že plochá řezba byla časově náročná a místo po odebraného materiálu se stejně vybarvilo jiným odstínem nebo barvou. Použitím šablony a vytvořením takového vzoru jen nanesením barvy – bez odebrání materiálu - se vytvořila iluze na dálku, že se jedná o plochou řezbu. Byl to další způsob zdobení, zdomácnělý ve venkovském prostředí, kdy pomocí hlinek a temper bylo možné vyrobit lacinou iluzi, kopírující vyšší společenské vrstvy.

Gotické šablony nanesené na jednobarevné podklady

Gotické šablony nanesené na barevné podklady

Barevné provedení šablony

Jednodušší černobílé provedení

III. Informace o schopnosti předávat osvojené profesní znalosti a dovednosti následovníkům

Jsem z třetí generace truhlářů. Truhlář byl můj praděda, kterého jsem nikdy nepoznal. Ten se v oboru vyučil a sám pak, jak dovolovala tehdejší legislativa, vyučil řemeslu truhlářskému jednoho ze svých synů.

Truhlář byl i můj děda, který se řemeslu vyučil přímo na učilišti v Liberci. Tato škola spadala přímo pod nábytkářskou firmu H. a A. Kirchof. Tato továrna si prozřetelně sama vychovávala své vlastní učně, aby je pak mohla ze školy přímo zařadit do výroby a ve škole je řádně a přesně připravit na to, co budou v této továrně vykonávat dle svých možností a zdatnosti. Kvůli znárodnění podniků nakonec dělal děda řemeslo jen pro svou zálibu a jako koníček.

Já jsem vystudoval Soukromou střední průmyslovou školu Nábytkářskou v Liberci, zvládl při tom získat výuční list v oboru truhlář. Pak jsem vzdělání rozšířil o obor restaurování nábytku na Soukromé střední uměleckoprůmyslové škole v Písku. Přidal základy kovářství na stejné škole a dálkově studoval na Národním památkovém ústavu v Praze a stal se i památkářem.

To vše jako záměrný a ucelený základ pro tradiční truhlářství, které jsem chtěl dělat nejprve jako restaurátor nábytku, pak jako umělecký truhlář. Toto vzdělání mi poskytlo celkový obraz doby a pomohlo pochopit nejen hmotnou, ale i národní kulturní podstatu odkazu řemesla a lidového dědictví.

Nejvíce jsem se však naučil díky odbornému dohledu Mistrů. Jak přímo na škole v Liberci, tak především při samotné práci v truhlárně během prázdninových brigád i jako zaměstnanec závodu na restaurování nábytku opět v Liberci. Musím říci, že dlouhodobé studium i praxe jsou nedílnou součástí kvalitního provozování jakéhokoliv řemesla. A pokud hovoříme o kvalitě a ucelenosti tradičního truhlářství se všemi jeho činnostmi, tak studium a příprava tvoří několik let tvrdé dřiny a dohledu. Aby řemeslník byl schopný sám a bez pomoci navrhnout výrobek, nakreslit či narýsovat alespoň hrubý náčrt výrobku s jednotlivými jeho detaily konstrukčních spojů. Vybrat správný materiál - tedy správně určit druh dřeviny, číst v jejích letokruzích, určit pravou a levou stranu materiálu či předpokládat její chování na základě rozložení kresby letokruhů, odhadnout možnost štípání či vyšťipávání při nejrůznějším zpracování. Materiál správně opracovat, sesadit, slepit i opatřit vhodným nátěrem.

Vzhledem k legislativě tohoto státu není možné někoho jen tak vyučit v oboru a vystavit mu vysvědčení či výuční list, který by byl akceptován úřady.

Pokud tedy předávám a budu předávat své zkušenosti, bude to vždy na úrovni Mistr a učeň bez státního vysvědčení. Dnes se ve školách učí především obsluhovat a programovat stroje a tradiční řemeslo rychle upadá.

Ale učit se jen tak nahodile bez přípravy nelze.

Proto se snažím své zkušenosti předávat několika způsoby.

Pomocí vydávání tiskovin o své práci seznamuji veřejnost s tradičním truhlářstvím a jeho podstatou.

Dále pak pořádáním výstav představuji jeho srovnání v historickém kontextu a jeho samotnou hmotnou podstatu, pestrost i jeho rozsáhlost. Výrobky si lze osahat a zaujmou tak všechny návštěvníky.

Tyto výrobky často končí v muzeích, stálých expozicích, jako doplněk historických akcí, pro tvorbu filmů i dokumentů. Nebo jsou umístěny přímo ve skanzenu, kde nábytek tvoří nedílnou součást naší historie, historie řemesla a jeho odkazu nejen do lidové tvorby.

Účastnil jsem se i několika besed s veřejností o mé práci. Naposledy jsem se účastnil setkání řemeslníků, kdy se odborně diskutovalo o řemeslech a jejich vzájemnému propojení jak technologicky, tak historicky na úrovni jiných řemeslníků a výrobců z jiných oborů.

Účastnil jsem si i několika historických akcí, kde se řemeslo předvádělo široké veřejnosti jen v dílčí a omezené míře kvůli místu a povaze akce. Ale toto předvádění nemůže sloužit k předávání několikaleté řemeslné zdatnosti, ale jde o rozšiřování celkového povědomí o tradiční výrobě.

V nedávné minulosti ještě jako restaurátor historického nábytku, s licencí Ministerstva Kultury, jsme v našich dílnách přímo pomáhali a vedli studenty z odborných škol s praktickým zvládnutím truhlářského řemesla jako nedílnou a podstatnou část oboru restaurování. Poukazovali na důležitosti propojení starých technologií, materiálů i postupů s moderním způsobem rozborů materiálů a tvorby dokumentace, jako nutnou součást hlubšího studia nábytkářství a jeho dějin pro možné studium jiných restaurátorů či výrobců. A tak předávat naše i jejich zkušenosti dál.

Ale nešlo by to, kdyby studenti neměli několikaleté studium v oboru. Samozřejmě lze někomu ukázat jak správně řezat, hoblovat, dlabat, svlakovat, kolíkovat či lepit kostním klihem. Ale to z nikoho hned Mistra neudělá. Řemeslo se musí intenzivně dělat a studovat několik let, aby se zvládlo a celý život se zdokonalovat.

V ateliéru se například před nedávnem o řemeslo zajímal jeden počítačový expert na tvorbu virtuálních 3D modelů z fotografií do celosvětově populární počítačové hry Kingdom Come. Byl u nás několik dní, aby si na několika truhlářských úkonech vyzkoušel způsob opracování materiálů tradičním způsobem, správné držení nástrojů a více se orientoval v konstrukčních spojkách v tradiční truhlářské výrobě. Takto získané informace a nabyté zkušenosti předá pomocí dokonalých počítačových simulací do celosvětově hrané hry a alespoň vizualizací představí lidem odkaz truhlářského řemesla v moderní počítačové době. Třeba se někdo díky tomu bude více zajímat o historii a řemesla samotná. Ale musím uznat, že práce s tímto expertem byla snazší, neboť se na škole několik let věnoval opracování dřeva v dílnách.

Alex – herní programátor na workshopu u pana Sluky

Všechny tyto způsoby předávání zkušeností z řemesla spolu souvisí a jsou neméně důležité. Neboť si každý může vybrat v jaké úrovni a hloubce se chce vzdělávat a zdokonalovat. Nebo může postupně zvyšovat své nároky.

Rád bych v budoucnosti získal odpovídající historický objekt, kde by se mohla vytvořit stálá expozice s velkou dílnou, kde by bylo místo a prostor pro setkávání odborných řemeslníků i široké veřejnosti. Kde by vzniklo aktivní místo řemeslné dovednosti a nejen tradiční truhlářské řemeslo neupadlo v zapomnění...

IV. Informace o účasti na přehlídkách, výstavách a specializovaných trzích, případně dalších aktivitách péče o tradice lidového řemesla

Od roku 2002, kdy se stal pan Sluka držitelem živnostenského oprávnění a začal podnikat, zabýval se ještě více hlubším studiem gotického nábytku a tradičního truhlářství. Zkoušel vyrábět první kusy nábytku - převážně na strojích - a prezentoval je na historických bitvách, šermířských burzách, na historických slavnostech. Zkoušel se přizpůsobit poptávce jednotlivých šermířů a historických spolků a vyrábět levný, především skládací nábytek, aby byl snadno převozitelný. Ale studiem zjistil, že tento nábytek neodpovídá jeho představám a odchyluje se od tehdejších skutečností. Jak funkčnosti, tak strojovým pojetím. Proto začal techniky klasické truhlářské výroby, které dobře znal díky restaurování nábytku aplikovat na výrobu nového nábytku. Předlohy čerpá nejen z dochovaných originálů uložených v muzeích po celé Evropě, ale i z nástěnného a deskového malířství. Z plastik, iluminací, ale třeba i vitráží či textilu. Studuje nábytkové umění v celé jeho šíři a historických kontextech. Vytvořil si pro toto studium vlastní kartotéku fotografií exponátů focených z celé Evropy a stále ji doplňuje o nové kusy. Vytváří rovněž sbírku gotické šablony nejrůznějších motivů i vzorů a porovnává vliv nebo výskyt jednotlivých šablon v Evropě.

2009

- V tomto roce měl svou první vlastní výstavu v Brně pod názvem Medieval Furniture. Zde byl ukázán rozdíl mezi vybavením interiéru šlechtice a venkovana.
- Pak se věnoval naplno studiu tradiční truhlářské tvorby a přestal se strojovou výrobou.

2011

- Získání certifikátu Regionální produkt Jizerských hor a jeho veřejná prezentace v tomto projektu dodnes

2014

- S ním byl natočen pořad Toulavá kamera – Gotický nábytek

2015

- Byl jeho nábytek součástí pořadu Folklorika – Barevný středověk
- V témže roce vydal na Youtube presentaci – Gotický nábytek 2015
- Nábytek použit do dokumentárního pořadu Bratři, synové Karla IV.
- Presentace na historické akci Krumbenowe v Českém Krumlově
- Dodání několika kusů nábytku do stálé expozice v klášteře minoritů a klarisek v Českém Krumlově
- Zapůjčení několika kusů nábytku na výstavu v Husitském muzeu v Táboře

2016

Největší presentace historické truhlářské výroby byla v roce 2016 u příležitosti výročí Karla IV:

- Karel IV. Zlato pro korunu – Regionální muzeum Jílové u Prahy
- Lucemburkové a klášter Porta coeli – Podhorácké muzeum
- Karel IV. Císař Evropy – Oblastní muzeum Praha – východ, p.o. – Brandýs nad Labem
- Slunovrat, Saturnálie, Chanuka a Vánoce – Muzeum Českého ráje v Turnově
- Koruna na Dlani – Rožmberský palác na Pražském hradě
- Památky, muzea a řemesla – účast na veletrhu – výstaviště Praha Holešovice
- Rozhovor do Českého rozhlasu sever – Repliky nábytku z doby Karla IV. vyrábí neobyčejný truhlář z Jablonecka

2017

- Zapůjčení souboru nábytku do expozice na hradě Jindřichův Hradec – zapůjčeno doposud
- Zapůjčení souboru nábytku do expozice do muzea v Jílovém u Prahy
- Výroba lavice a kádě pro ukázky výroby ručního papíru na historických akcích – firma Papyrea

2018

- Zveřejněno presentační video na Youtube – Gotický nábytek 2018
- Zapůjčení truhlářského vybavení dílny, materiálu i výrobků pro natáčení filmu Narcis und Goldmund
- Získání titulu Živnostník roku Libereckého kraje 2018
- Dodání několika kusů nábytku do stálé expozice na slovenský hrad Trenčín
- Vydání presentační publikace o výrobě gotického nábytku – Katalog gotického nábytku (ISBN 978-80-270-5076-5)

2019

- Dodání několika kusů nábytku do expozice v Kadani (Kulturní zařízení Kadaň)
- Dodání schránky na ostatky do Podještědského muzea v Českém Dubu
- Rozhovor do on line časopisu Genus + týden – Ladislav Sluka alias Kocour Pozdnický, gotický truhlář 21.století

2020

- 6.3. přednáška pro veřejnost o tradičním truhlářském řemesle a gotickém nábytku v Jablonci n. N.
- Minivýstava Svět gotického nábytku – městské muzeum v Čelákovících (26.9.–22.11.2020)
- Výroba souboru nábytku pro archeo skanzen v Trocnově

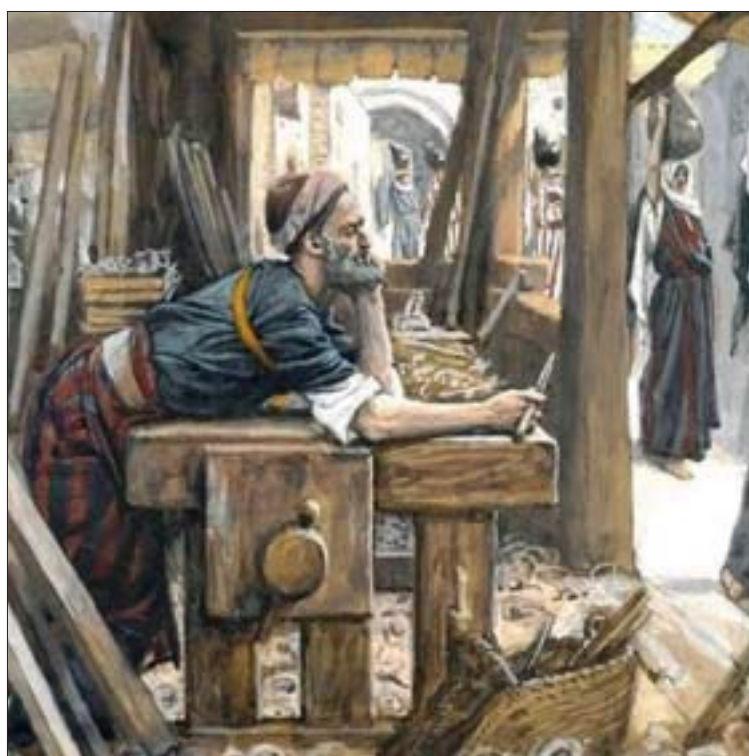
2021

- Oblastní muzeum v Chomutově, výstava s názvem Odstíny gotiky (19.6.2021 – 7.2.2022)
- V roce 2021 získal za svou dlouholetou tvorbu titul Mistr tradiční rukodělné výroby Liberecký kraj

2022

- Byl přijat do Sdružení lidových řemeslníků a výrobců
- Účast na setkání Víkend s řemeslem

Víkend s řemeslem
18.-19.6.2022
Bzová(u hradu Točnick)
D5 sjezd Žebrák

Petr Pěchota / Peters axes

František Ungr / skřítkové tesaři

Jaroslav Veselý / Veselá kovárna

Jiří Jaroš / soustružení

Ladislav Sluka / gotický nábytek
<http://gotickynabytek.cz>

Jaroslav Kaňok / dlabané misky, hrnky

workshopy - debaty - přednášky

Info: Fanda / 608776720

Pan Sluka věří, že prezentací jeho výrobků na veřejnosti formou výstav, přednášky, účasti na veletrhu, vydáním publikace či zveřejněním prezentace na internetu rozšiřuje povědomí o kráse gotického nábytku a nutí k zamyšlení, proč se vytrácí z našeho života krása řemesla, tradice a mistrovský um. Proč je nahrazován unifikovanými výrobky špatné kvality, které nevydrží pro další generace, aby jim prozradili něco o nás, našem životě, historii a tradici...

V. Fotodokumentace s připojeným popisem fotografií, popřípadě seznam dalších zaslaných materiálů, se stručným komentářem

Gotický nábytek, který pan Sluka vyrábí, se hodí do nově vznikajících expozic historických objektů. Slouží jako interaktivní vybavení, které lze bez obav používat, návštěvníci ho mohou osahat, aniž by zničili historický cenný kus. Mohou na něm studovat původní technologické postupy a zároveň tyto kusy nábytku dokreslují celý prostor expozice, která by často byla prázdná. Neboť originálních kusů se u nás chovalo velice málo.

Dlouhodobé zapůjčení exponátů na hrad Jindřichův Hradec

Plakát s pozvánkou na výstavu do Oblastního muzea Chomutov

Spoluúčast na výstavě v Oblastním muzeu v Brandýse nad Labem 2016

Spoluúčast na výstavě Lucemburkové a klášter Porta coeli – Podhorácké muzeum 20160

Zákoutí s gotickým nábytkem

Zátiší – venkovská krčma

Spoluúčast na výstavě Karel IV. Zlato pro korunu – Regionální muzeum Jílové u Prahy, zapůjčeno od roku 2016 do současnosti

Památky, muzea a řemesla – účast na veletrhu – výstaviště Praha Holešovice (2016)

Lidová truhla ze štípaného šindele originál (Slovensko)

Truhla vyrobená ze štípaného šindele (archeoskanzen Trocnov)

Vzhledem k tomu, že se u nás zachovalo velmi málo gotického nábytku, vyrábí pan Sluka nábytek podle různých vyobrazení, iluminací, deskových obrazů, plastik i dochovaných originálů. Je to cenný zdroj informací o nábytkářství a jeho podobě, která se nezachovala.

Spoluúčast na výstavě Koruna na dlani v Rožmberském paláci na Pražském hradě v roce 2016

Spoluúčast na výstavě Koruna na dlani v Rožmberském paláci na Pražském hradě v roce 2016

Celodřevěná klec na slepice z lískových proutků

Vyobrazení pulpitu na deskovém obraze

Vyrobený pulpit s patinou stáří

Vyobrazení skříňky na oltářním obraze

Vyrobená skříňka s odpovídající barevnou temperou

Pan Sluka vyrábí i vybavení a nábytek pro různé řemeslníky a skupiny zabývající se ukázkou řemesel a dobového života na nejruznějších bitvách, městských slavnostech a historických akcích.

Výroba lavic pro řemeslníky na předvádění řemesla na veřejnosti

Stůl vyrobený pro lazebnu U Tygra a draka - ukázka lazebnictví na historických akcích

Montyho kuchyně – tradiční středověká kuchyně

Ruční papírna Papyrea – na obrázku tzv. Lavicokádolis na ruční výrobu papíru a Mistři papírníci

Jídelní stůl se středovou trnoží

Možnost odsunutí horní desky

Detail odsunuté desky a přístup k úložnému prostoru

Jednoduchá gotická postel

Stůl s dvojitou trnoží

Prostá gotická skříň opatřená temperovým nátěrem a zdobnou gotickou šablonovou malbou

Gotická truhla se dvěma zámky

Jednoduchá truhla se dvěma zámky a bočními madly

Malá lavička s kolíčkovým spojením lubů

Gotické stolování

Truhlička na ostatky zdobená lidovými motivy vyrobená pro Podještědské muzeum Český Dub

Vyobrazení z oltářního rámu v AJC v Hluboké nad Vltavou – vlevo je pulpit na čtení knih a k modlení

Pulpit vytvořený dle předlohy vlevo

Středověká dámská krejčová

Dubová truhla okovaná (archeoskanzen Trocnov)

Truhla s podbarvenou řezbou (ve stálé expozici Mederův dům Žatec)

Dětské chodítko

*Dětská kolébka
(ve stálé expozici archeoskanzen Trocnov)*

*Jednoduché dveře s gotickou šablonou
(ve stálé expozici klášter minoritů a klarisek
v Českém Krumlově)*

*Skříň zestařená
(ve stálé expozici klášter minoritů a klarisek
v Českém Krumlově)*

VI. Na závěr

Rodinná tradice

Venkovským truhlářem v Radčicích byl už můj praděda **Vojtěch Trdla** narozen 8. 5. 1885 v Držkově a zemřel 18. 7. 1952 v Radčicích, kde měl i svou dílnu. Tu měl v domě, kde i bydlel s početnou rodinou. Truhlářskému řemeslu naučil i dva své syny. Pracovní prostor o rozloze 24 m². který mu musel stačit. Byl zařízen dvěma hoblicemi, skříňkou na nářadí, dřevoobráběcím kombinovaným strojem. Ten byl dokonce celodřevěné konstrukce. Byla to dlabačka, srovnávačka a protahovačka v jednom. Byla umístěna tak, aby když hobloval prkna, otevřel vchodové dveře a protilehlé okno, aby dlouhé prkno mohlo projít strojem. K tomu jedna kotoučová pila. Na půdě sklad materiálu. Jako venkovský truhlář musel umět a dokázat vyrobit cokoliv. Dveře, okna, skříně (ty fládroval pan Gráfek v nedalekém Jílovém u Držkova) židle, stoly, podlahy... Dřevoobráběcí stroj si ještě jako dítě pamatuji, ale zub času ho zdolal. Zdědil jsem ruční strojovou brusku. Váží 15 kilogramů a člověk si dnes jen těžko představí, že měla člověku ulehčit práci.

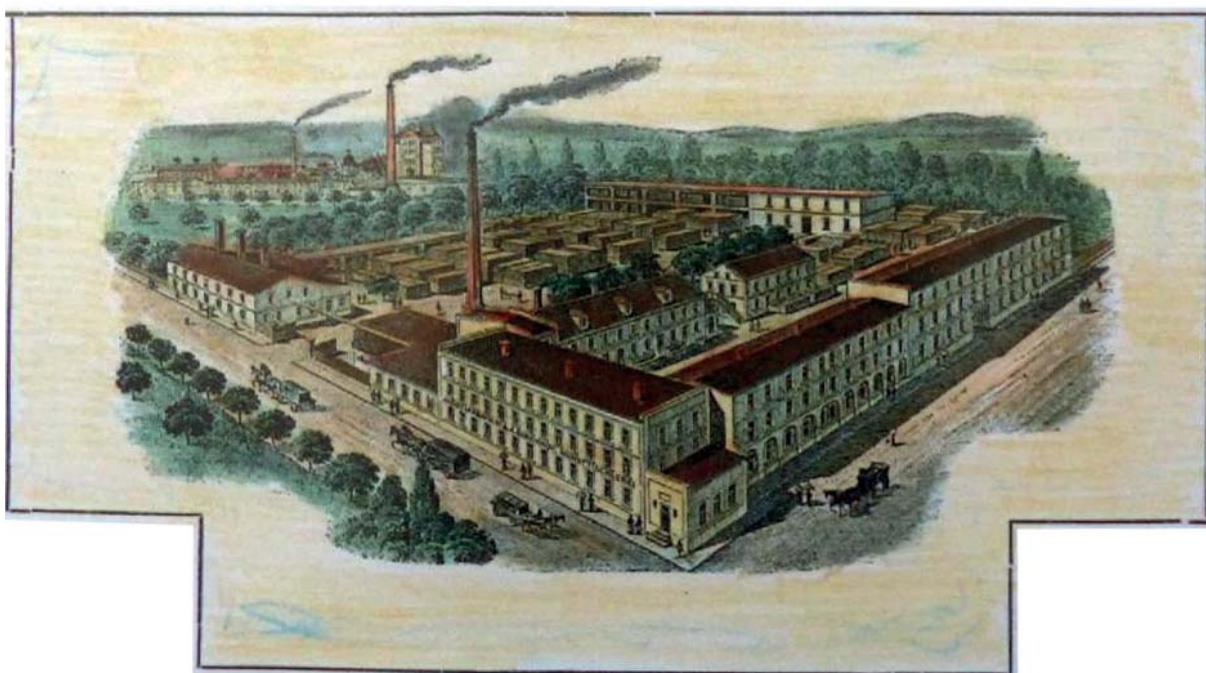

Vojtěch Trdla

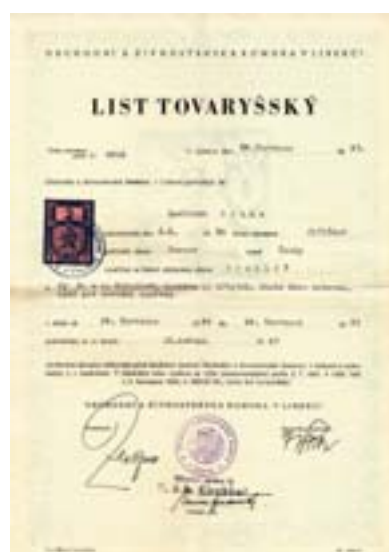

Rozloučení s pradědou v obci Radčice. V pozadí vlevo domek, kde měl dílnu a pracoval

Truhlářem se vyučil rovněž i můj děda **Ladislav Sluka** narozen 6. 6. 1930 v Jiříčkově. Zemřel 31. 8. 2014 v Jablonci nad Nisou. Vyučil se truhlářem v Liberci ve firmě H. a A. Kirchhof, továrna na nábytek, Janův Důl v roce 1947. Kvůli životní situaci a práci truhlářství oficiálně dlouho nedělal, ale jako truhlář působil ve volném čase a jeho láska ke dřevu měla na mě velký vliv. Často o firmě, kde působil, vyprávěl a tato vyprávění mě fascinovala již od dětství. Hodně vzpomínal na léta, kdy se vyučil přímo v továrně, kde se vyráběl nábytek pro celý liberecký kraj. Tato továrna měla nejen své vlastní učiliště, ale jednotlivá specializovaná řemeslná oddělení jako leštiče, řezbáře, zámečníky, truhláře ale i své návrháře a kreslíře. Lisovnu kde si připravovali materiál a celá továrna byla na tu dobu nejmodernější dřevozpracující závod, ale přesto se plno věcí dělalo ručně.

Továrna H. a A. Kirchhof, Janův Důl - Liberec

Vysvědčení o závěrečné zkoušce učňovské 16. května 1947 a list Tovaryšský 24. červenec 1947

Fotografie mého dědy po vyučení, v období vojenské služby a při práci na rodinné stavbě

Já, **Ladislav Sluka** řečený **Kocour**, narozený 19. 2. 1979 jsem vystudoval a získal i výuční list v roce 1998 v Liberci v Kateřinkách. Již před tím jsem však dřevo zkoušel opracovávat a vytvářet různé výrobky. Technické kreslení na škole mě velice ovlivnilo a pomáhá mi dodnes utvářet myšlenky a nápady na tvorbu na papíře před tím, než se vybere vhodný materiál a pila se zakousne do dřeva...

*„Gotika není starý zapomenutý sloh.
Gotika je filosofie a životní styl.“*

- Kocour -

Jestli nějaký z potomků bude chtít jít v našich šlépějích, nebudu mu bránit a rád ho všemu naučím. Ale nebudu ho ani nutit. Řemeslo musí člověk dělat s láskou a radostí. Musí člověka obohacovat. Jinak to nemá hluboký význam a smysl...

Dcera Judita 2,5 roku

Závěrečné zamyšlení

Truhlářství jako takové, pokud ho chápeme v celé své šíři, je velice rozsáhlé a propojené řemeslo. Buď se jednotlivci mohli zaměřit na jeho část nebo techniku a tu rozvést, nebo se museli naučit a zvládnout celý soubor činností a pilovat je postupem let k dokonalosti. Pak ale byli schopni vyrobit celou řadu výrobků a zařízení, pro všechny společenské vrstvy i pro všechna ostatní řemesla.

Neboť dřevo je materiál, který lidstvo provází od nepaměti do dnešních dnů a nelze ho ničím nahradit. Dříve ale řemesla byla předávána buď v rámci rodiny, nebo mistrů dalším generacím. Mnoho receptů a výrobních technologií se střežilo jako rodinné dědictví, na kterém záleželo přežití další generace řemeslníků a jejich výhody nad konkurencí. V dnešní přetechnizované době však řemesla upadají a jsou mnohdy nahrazována tuctovou nekvalitní strojovou výrobou bez hloubky a duše.

Vytrácí se povědomí a vzpomínky starých mistrů, kteří zažili války, prosperitu i krach. Mizí názvosloví, jak to staré, tak i to poněmčené. Staré technologie jsou zapomenuty, staré věci odneseny na půdu. Zítra už nikdo nebude vědět co je to ponkajzna, pucák, špicbór, veverka, pachole, canhobl či kocour.

Když se projdeme po starožitnictvích, ale i burzách, nemůžeme si nevšimnout různých drobných věcí, které lidé tvořili ve volných chvílích jako dárky jiným lidem nebo kvalitní výrobky které se zachovávají pro další generace. Co však dá dnešní generace těm dalším? Plastové výrobky pásové výroby, které nelze opravit a dlouhodobě využívat.

Seznam autorů použitého fotografického materiálu

- Martin J. Pouzar: 31 , 33, 35 dole, 37 dole, 38 vpravo nahoře a vpravo dole, 41, 42, 43, 44, 45 nahoře, 46 vpravo nahoře a dole, 47, 48 nahoře, 51 dole, 53
- Zdeněk Dam: 4, 15,
- Zdeněk Kvarda – Čert: 38 vlevo nahoře,
- Radek Zozulák 38 vlevo dole,
- Jan Gloc: 36, 37 nahoře,
- Jan Mikeš: 30,
- Petra Tejnarová: 34 nahoře,
- Jiří Šrýtr: 45 dole,
- Jana Slaninová: 40 nahoře
- Archiv Ruční papírny Papyrea: 40 dole
- Monika Sluková – Holubička: 32 , 34 dole
- Jiřina Sluková: z rodinného archivu 49, 51 nahoře,
- František Ungr 29
- Ostatní fotografie z archivu Ladislava Sluky – Kocoura